

partii naleraq

25. Juli 2019

UKA2019/72

Inatsisartut Suleriaasianni § 33 naapertorlugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

Kalaallit Nunaanni Piartortut najugaqarfissaannik Naalakkersuisut pilersitsinissaq anguniarlugu suliaqarnissamik peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Jens Napātôk', Partii Naleraq)

Tunngavilersuut:

UKA 2012-imi Naalakkersuisut peqquneqarput piartortut najugaqarfissaannik imaluunniit assigusumik siunertamut naapertuuttumik pisariaqartitsineq misissuiffigineqassasoq qanorlu iliornikkut Kalaallit Nunaanni piartortunik paaqqutarinninnissamik aqqissuussinissaq pillugu pilersaarummik UPA 2014-imi¹ ataatsimiinnermi saqqummiussissasut. Tamannalu Inatsisartut ataatsimiinneranni 2015 nassuiaammut ilassummik malitseqartinneqarpoq.²

Nassuiaatit taakku marluk naapertorlugit napparsimasut aqqissinnaanngitsutut nalilerneqartut, napaatinillu toqussutaasinnaasunik napaatillinnut piffissami aaliangersimasumi ikorfartuutaasumik imaluunniit piartorneranni paaqqutarineqarnissaat anguniarlugu iliuuseqartoqassasoq ersersinneqarpoq.

¹ Nappaatip piartuutaasup_ersiutaanik nipaallisaanermut nassuiaat 2014

² Nappaatip piartuutaasumik napparsimasut katsorsarnissaanut nipaallisaarnissaanullu periarfissat.

Nunap immikkoortuini peqqissaaviit ilaat napparsimallutik piartortut paaqqutarineqarnissaat anguniarlugu ininik nallammavinnik pilersitsisimapput, kisiannili peqqissaaviit tamarmik taamatut iliuseqarsimanngillat.

Nunatsinni peqqissaavitta ilusilersorneri piartortut isumassornissaannut paaqqitarinninnissamullu naleqqussagaanngillat, taamaatumillu ulapputtoqartillugu imaluunniit sulisut allanik suliaqartussaanertik naapertorlugu napparsimasunut taakkununngarpiaq tarnikkut ikorfartuillutik isumassuinissamut periarfissaqartaratik kiisalu ilaqutaasunut naammaginartumik ikorfartuinissap nukinnik atuinissaa unammillernarsinnaasarluni.

2014-imi nassuiaat naapertorlugu pissutsit imatut nassuiarneqarput:

“Dronning Ingridip napparsimavissuani, qitiusumik napparsimavinni, peqqissaaviillu ilaanni napparsimasut piartortut sulisunit paaqqutarineqarnissaannut, nakorsamillu naammaginartumik isumagineqarsinnaannerat pisariaqartitsineq naapertorlugu sullissinissaminnut piffissaqaratik ulapaarfigisaanni uninngasaqariaqartarnerat aammattaaq paasinarpoq.”

Partii Naleqqamiit pingaartillugu oqaatigissavarput inuup napparsimalluni piartortup inuunermi naajartornerani paaqqutarineqarsinnaanermik neqeroorfigineqarsinnaanissaa periarfissaassasoq, taamaattumillu pingaartipparput inuunerup qimakkiartornerani toqqissinartumik ataqqinassusilimmillu sinaakkutilimmi paarineqarnissaq inuup pisariaqartitaa naapertorlugu qulakkeerniartariaqartoq.

Taamaattumik Partii Naleqqamiit siunnersuutigaarput inuit napaammik peqquteqarlutik piartortut paaqqutarineqarfisinnaasaannik pilersitsinissaq anguniarlugu Naalakkersuisut suliniuteqarnissaannik peqquneqqaqqullugit.

Paasisakka naapertorlugit Peqqinnissaqarnermut naalakkersuisoqarfimmi aaqqiissutissaq allaanerusoq tassa angalasartunik atorfeqartitsinissaq siunniunneqarsimasoq³ tamanna saqqummiunekarpoq 2015-imi nalunaarusiami. Kisiannili taamaakkaluartoq inatsisartut suli periarfissanut taakkununnga marlunnut tunngatillugu suli eqqartuinissaminnik periarfissinneqarsimanngillat.

³ §37 naapertorlugu apeqquteqaammut nr. 205/2019-imut akissut

Piartortunut anniarpallaarunnaarsitsiniarnermut immikkoortortaqaqafimmik DIN-imut atasumik sanaartorneq 70 mio. kr.-inik sanaartornermut aningaasartuutaassaaq, tamatuma malitsigisaanik ukiumut 16 mio. kr. ingerlatsinermut aningaasartuutissat naatsorsuutigineqassalutik

Periarfissatut allatut taakkartorneqartumi angalasartoqarluni aaqqiineq⁴ ukiumut 4,7 mio. kruuninik naleqassagatinneqarluni, tassungalu ilanngunneqassalluni peqqissaasutut atorfilik nunap immikkoortuini peqqissaavimmi sammisamik aaliangersimasumik suliallip ukiumut piffissap affaani sulineranut naatsorsuutigineqassalluni. Periarfissatut pisortanit taakkartorneqartumi ilaatinneqarpoq nunap immikkoortuini peqqinnissaqarfinni illoqarfinnilu peqqissaavinni tamani piartortut inimik pilersitsivigineqarnissaat. 2015-imi nalunaarusiami tamatumunnga piasariaqartitanut naapertuuttumik aningaasartuutissat missingersorneqarneri ilanngunneqanngillat.

2015-imi nassuiaat naapertorlugu aammattaaq piartortunik paaqutarinninnissamut sinaakkutinik, imatut paasilllugu ininik nallammavissanik pilersitsinissamut aningaasartuutissat fondinit matussuserneqarsinnaanera periarfissatut ilanngunneqarsimannigilaq. Siornatigut fondit (aningaasaateqarfiit) Kalaallit Nunaani peqqinnissaqarfimmu annertungaatsiartumik aningaasaliisarsimapput. 2010-imi Dronning Ingridip napparsimmavissuani nutaamik nakorsiartarfittaarlunilu aqqunartut saaffiginnittarfissaannik pilersitsinissamut 140 mio. kruuninik aningaasaliisimapput.⁵

Taamatutaaq aamma 2015-imi nalunaarusiami ilanngunneqarsimannigilaq sulisussanik pissarsiniartarnerup, sulisullu atorfeqartitat sulisoriinnarnissaannik ajornartorsiuteqartarnek qanoq aaqqiivigineqarsinnaanersoq, ingammik sulisut annertuumik angalasarnissaat eqqarsaatigalugu, tassami piartortunik suliaqartut ingerlaavartumik suliaqartarnissaat naatsorsuutigineqassammat, kiisalu piffissaq annikitsuinnaq periarfissaralugu nunatta immikkoortuinut aallarsinnaanissaat pisariaqassalluni, taamaammallu ukiup ilarujussua angerlarsimasannginnissaat naatsorsuutigineqarsinnaassalluni.

Piartortunut najugaqarfissanik pilersitsisoqarnissaa siunniunneqassappat tamanna toqujartortunut periarfissatut neqeroorutaassaaq, sumiluunniit nunatsinni najugaqaraluartunut. Tamatuma

⁴ Katsorsaasartut angalasartut ukuninnga ilaqarnissaat naatsorsutigineqarpoq, nakorsaq ataaseq, peqqisaasut pingasut, inunnik isumaginnittoq affarmik sulisoq, timimik tangiartuisartoq, perlorissaasorlu. Angalasartut napparsimasumik sulisunillu siunnersuisassapput oqaloqateqartassallutillu, tamatuma saniatigut pikkorissaasassapput, passussinissamillu ilitersuissallutik. Nuup avataani napparsimasunik nakkutiginninneq telemedicin atorlugu ingerlanneqarsinnaavoq.

⁵ A.P. Møller og hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond

kingunerissavaa innuttaasut ilaasa neqeroorut atorumallugu inuunermi sinnera tassaniikkusuppata angerlarsimaffitsik aammalumi illoqarfitsik qimattariaqassammasuk, taamaalillunilu aamma ilaqqatit qanigisatillu qimattariaqassallugit. Ajornartorsiutit tunngavimmigut assigusut aamma sammisaqarfinni allani naammattuugassaasarput, soorlu inunnik isumaginninnermi suliassaqarfinni kiisalu peqqinnissaqarfiup iluani suliassaqarfinni, assersuutigalugu kræftimik napparsimasut Dronning Ingridip napparsimmavianut imaluunniit Rigshospitalimut aallartittarneri eqqarsaatigalugit.

Taamaattumik 2015-imi nalunaarusiami aangalasartunik innersuussaqaqarnermi tamanna tunngavigineqarpoq, tamannalu salliutinneqarluni illumik aaliangersimasumik piartortunut illumik pilersitsinermiit tulluartinneqarneruneraneranut. Nalunaarusiami taakkartorneqanngilaq ilaqqatit qanitalluunniit ulluni aaliangersimasuni piartortut inaanni inissisimasarnissaata periarfissinneqarsinnaanissaa, annermik inissaqartinneqarsinnaanissaat⁶ eqqarsaatigalugu. Innuttaasut amerlasuut atorfininnerminni isumaqartigiisummi periarfissaqartarput ilaqqatit qanigisat napparsimarulunneranni akiliunneqarlutik angalasinnaasarnerat.

Qularutissaanngilaq napparsimasunik piartortunik katsorsaasartut angalasartut atorineqarneri pitsannguutaassammat atorluarneqarnerusinnaasasoq, tassami maannamut periarfissanik neqeroorutigineqartartunit pitsaanerummat. Napparsimasunik piartortunik katsorsaasartut angalasartut tunngaviummik ajornartorsiut immikkuullarissaq tassa peqqissaavimi inimik siunertamut naapertuuttumik pisariaqartitsineq aaqqiivigisinnanngilaa, tassami taannaagaluarpoq napparsimasut piartortut qanigisaminnit najorneqarlutik piartornissamut sinaakkutaasinnaagaluarpat.

Naparsimallutik piartortunut inissiaq (hospice) piartortut tamarmik pisariaqartitaat nammassinnaanngilaat. Aammattaq periarfissatut allatut taakkartorneqartoq aamma taamaappoq. Kisiannili pisariaqarpoq Inatsisartut isummernissaat inuiaqatigiinni aaqqiissuutit arlaata naapertuuttup piartortunut neqeroorutiginnissaata isummerfiginnissaa. Tamanna tunngavigalugu Partii Naleqqap siunnersuutigaa Kalaallit Nunaanni piartortut najugaqarfissaannik Naalakkersuisut pilersitsinissaq anguniarlugu suliqaqarnissamik peqquneqarnissasut.

⁶ 2015-imi nalunaarusiami naatsorsuutigineqarpoq tulleriaarinnermi napparsimallutik toqujartortut immikkut ittumik passutarineqarnissamik pisariaqartitsisut marluk sisamallu akornanni amerlassuseqarnissaat.

Pisortanut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai:

Piartortunik inissiivissamik sanatsitineq naatsorsuutigineqarpoq 70 mio. kruunit missaanni akeqassasoq, tamatuma malitsigisaanik ukiumut 16 mio. kr. ingerlatsinermut aningaasartuutissatut naatsorsuutigineqassalutik.⁷

Namminersortunut aningaasaatigut allaffissornikkullu kingunerisassai:

Soqanngilaq

Innuttaasunut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai:

Soqanngilaq

⁷ 2015-imi §37 naapertorlugu apeqquteqaammut 205/2019 Naalakkersuisut akissutaat.